

Vsebina 10. zvezka.

	Stran
Frančišek de Paula Hladnik. (Spisal <i>Ź. Benkovič.</i>)	289
Jaropolk. (Zložil <i>Anton Medved.</i>)	295
Družina socialistova. (Spisal <i>Ivo Trošt.</i>) [Dalje.]	296
Iz našega kota. (Povest. — Napisal (<i>Podgoričan.</i>)	302
Nekdaj in sedaj. (Zložila <i>Posavska.</i>)	306
Gospodov dan . . . (Zložila <i>Posavska.</i>)	306
Fra Angelico. (Spisal <i>prof. dr. Anton Medved.</i>) [Dalje.]	307
Pansimfonik. (Spisal <i>Veselko Kovač.</i>)	311
Peter Muhič. (Poročal <i>O. H. Šalamun.</i>)	315
Pozdrav. (Zložila <i>Posavska.</i>)	316
Socialni pomenki. (Piše <i>dr. Ivan Ev. Krek.</i>)	317
Razne stvari	319

Naši sotrudniki.

Na platnicah.

Rasnoterosti.

Slike.

Frančišek de Paula Hladnik	289
Trg pri Kajiri	297
Perugia	307
Madonna. (Slikal <i>Fra Angelico.</i>)	308
P. Peter Singer	312
Perici. (Narisal <i>Ant. Koželj.</i>)	313
Naši sotrudniki:	
Anton Medved	319
Ivo Trošt	319
Janko Barle	320
Fr. Jaklič (Podgoričan	320

Dobé se še letniki: IV. po 2 gld., V. po 3 gld., VII., VIII. IX. in X.
po 4 gld.

„Cvetje s polja modroslovskega“ (16°, str. 263) se dobiva pri upravníštvu našega lista za 60 kr., s pošto za 65 kr. — Opozarjamo tudi na prejšnje letnike „Dom in svet“-a.

Listnica uredništva. *Gosp. Svárog Prostoslav*: Prav tako, da ne obupate! Zmožnosti, katere nam je dal dobri Bog, moramo uporabiti, kolikor moremo. Da pa jih rabimo res koristno, treba te zmožnosti vaditi, uriti, likati. Mladí ste. Koliko lepega časa,

koliko lepe prilike Vam daje Vaša doba, da se pripravljate za resno in plodovito delo pisateljsko! — Vaše pesmice, katere ste nam poslali v presojo, kažejo, da imate srce za naravo in se izkušate uglobiti vanjo. „Glej! stvarnica vse ti ponudi“ bi rekli i mi Vam s pesnikom. In to, kar bodele čutili pa trezno tudi presodili, vtilo se Vam bo samo v lepo pesem. Jezik Vaš je dokaj lep, in čuti se, da ne vprezate ga ravno „v galejo“, kar navadno greše mladi pesniki, ki po sili in muki iščejo mere in rime in preté: „reim' dich, oder ich fress dich.“ — Vzemimo prvo: „Vele cvetke.“ Misel ni slaba, dasi večkrat že opevana. Deklica gleda cvetke osušene . . . žal ji je zanje. Naj bi ostale in rastle z drugimi, ali naj bi vsaj vode prilil, ki jih je „ugrabil“. In solza pride ji na lepo lice, ker: „In meni tudi reví, Je kruta in nemila, Hudobna roka celo Življenje ogrenila“ . . . Bere se dosti čedno. A vedno ista rima kar skozi tri kitice: ugrabila — pustila, prilila — gojila, nemila — ogrenila ni — blagglasno in bi nazadnje pesmica celó dobro voljo bralcu „ogrenila“.

„Oblačna noč“ ste naslovili drugo pesem. Moramo reči, da je kakor noč tudi pesem res nekako oblačna. Ne moremo je prav razumeti. In pesnik ne sme vendar svojih mislij dati bralcu šele v uganko. V prvi kitici ob noči tej grozni „veselja srce mi kipi“, v drugi pa: „po meni vse vrši, koleno straha se šibi.“ — Tudi je v tretje kitice tretji vrsti jedne stopinje premalo, na kar opozarjamo Vas, mladi prijatelj, pa ob jednem druge Vaše tovariše v pesnikovanju. Stopinja več ali manj — se zdi nekaterim takó malenkostno, kakor bi se to razumevalo samo ob sebi, da sme ali celó mora tako biti.

„K pogrebu“ — ? Kaj hočemo reči? Da je dobra — da je slaba? Ne to, ne drugo — kar kategorično. Mislij je nekaj in jih ni. Tako nekaka pesniška igrača. O rimah bi rekli, kar pri prvi pesmici: „sani — glasi, podi — kadi, sedi — podi“ vse na i! Ni prijetno, ker je preveč jednolično. Predlog v — ne sme veljati za zlog.

Postavimo tukaj še jedno in morebiti najboljšo:

Gozdni šepet.

Šumljajo drevesa šumnó,	Oživlja polahni šepet,
Jim listje trepeče,	Ko vetrič igraje
Med sabo šepeče,	Te lističe zmáje
Ko vetrič potegnè lahnó.	I dušo dremotno mi spet.

Lepo in pa bájno tako	Ves truden napora močij.
Je to šepetanje,	V gozd se hladán
To divno šumljanje	V mraku podam,
Se strinja v soglasje jasnó!	Tu znova se duh okrepi.

Konec dober — vse dobro. Žal, da ravno tu konec ni posebno dober. Zopet tisti predlog v kot zlog in pa „hladán . . . podám“ ni pravilno, ni dobro. — Nazadnje beremo „skrivno“ pesem:

„Zapeti iz srca si pesen . . .“ itd. — Samo toliko rečemo: če bo res divna pesem, katera hoče iz srca Vašega na dan, pa ne bi morebiti tožila in težila po načinu „petešolske“ ljubezni: „jo slušal bo rad pač vsakdo!“

Vprašate še, katerih slojev naj se držite v prozi. Rekli smo, da kažete za naravo vneto srce. Le opazujte jo, ponavljamo, v nemajte se zanjo, učite se v njej! Tudi v njej bodele videli „ideale“ kot odsev ljubezni božje, katera jo je ustvarila. Videli bodele v njej lepoto, ne pa same hudobije in pregrešnosti, in če to „realistično“ pa blago opisujete in pripovedujete, Vam bo hvaležno delo, naj že stopite v kmečko hišo ali pa v „tržno in mestno“. Tedaj: učiti se, pripravljati se, tega treba. Po tej poti bo obilno uspehov.

Raznoterosti.

Lombroso o tobaku. V 2. zv. nemške izdaje str. 369. svojega glasovitega dela govori Lombroso o tem, kak vpliv ima tobak na zločine. Navaja pregled, iz katerega se vidi:

Izmed 356 normalnih	mož	jih	kadi	14.3%
„ 332	žen	„	„	1.5%
„ 310 norih	mož	„	„	5.8%
„ 152	žen	„	„	5.2%
„ 279 zločincev	„	„	„	45.8%
„ 201 zločinke	„	„	„	15.9%
Morilci kadé				48.0%
Tatje				43.0%

Mambrat je prišel s preiskovanjem v kaznilnicah za otroke, oziroma za mlade zlo-

čince do prepričanja, da je strast do tobaka prva strast, ki se vgnezdí v srcu mladostnega zločinca in učini druge hude stvari, kakor zapravljanje, lenobo, nerednost, pijančevanje. Izmed 603 otrok v dobi od 8. do 15. leta je imelo 51% navado kaditi tobak, predno so jih zaprli; med 139 mladimi ljudmi od 16. do 20. leta je bilo 84% kadilcev; izmed 850 starih nad 20 let se je bilo 663, t. j. 78% navadilo pred 20. letom kajenja; le 17% jih ni nikdar kadilo. Še večje je število kadilcev med kaznjenci zaradi pijančevanja.

Marro je našel med svojimi jetniki 7.3% takih, ki so začeti kaditi pred 10. letom, 44.6% med 10. in 15. letom, 30.5% med